

ГЛОСАРІЙ

Відносні займенники (хто, що, який, чий, скільки, котрий) уживаються для зв'язку частин складного речення.

Головна частина складнопідрядного речення – це частина, від якої ставиться запитання до підрядної (залежної) частини.

Граматична основа – підмет і присудок.

Дієприкметник – особлива дієслова, що виражає ознаку предмета за дією або станом.

Дієприкметниковий зворот – це дієприкметник разом із залежними від нього словами.

Додаток- це другорядний член речення, що означає предмет, на котрий спрямована дія чи стан, і відповідає на питання непрямих відмінків.

Займенник – самостійна частина мови, яка вказує на особу, предмет, ознаку, кількість, але не називає їх.

Обставина – це другорядний член речення, що вказує на місце, час, спосіб, мету, причину, обставини дії чи стану і відповідає на питання де? коли? як? для чого? та інші.

Означення – це другорядний член речення, що вказує ознаку предмета, і відповідає на питання який? чий? котрий?

Підмет – це головний член речення, що означає предмет (особу, явище, поняття), про який говориться в реченні, і відповідає на питання хто? або що?

Підрядна частина складнопідрядного речення– частина, яка відповідає на поставлене питання від головного речення.

Прислівник – незмінна самостійна частина мови, що виражає ознаку дії, іншої ознаки, предмета або вказує на обставини, за яких відбувається подія чи явище.

Присудок – головний член речення, що означає дію, стан або ознаку предмета, вираженого підметом, і граматично підпорядковується йому.

Прості речення мають одну граматичну основу.

Пунктуація – це розділ науки про мову, що вивчає правила вживання розділових знаків у реченні й тексті.

Речення – найменша одиниця мовного спілкування і вираження думки. Речення формує, виражає та передає закінчену думку про явища дійсності.

Синонім – це слова, що мають близьке лексичне значення.

Синтаксис- розділ науки про мову, що вивчає способи об'єднання слів у словосполучення й реченні, будову словосполучень і речень, особливості їхнього вживання.

Складне безсполучникове речення – частини речення, об'єднані лише інтонацією, без сполучників (сполучних слів).

Складне речення - синтаксична одиниця, утворена з двох або кількох об'єднаних за змістом та інтонацією частин, кожна з яких містить граматичну основу.

Складне сполучникове речення- частини речення об'єднані інтонацією та сполучниками (сполучними словами).

Складнопідрядне речення (СПР) – це таке складне речення, яке складається з двох (і більше) частин: головної та підрядної, з'єднаних сполучними словами або сполучниками підрядності.

Складносурядне речення утворене з двох або більше синтаксично рівноправних, незалежних одна від одної частин., поєднаних між собою сполучниками сурядності.

Сполучник – службова частина мови, що поєднує (сполучає) однорідні члени речення і частини складного речення.

Сполучники сурядності поєднують однорідні члени речення або рівноправні частини складного речення.

Сполучник підрядності поєднують головну й залежну частини складного речення.

Сполучні слова (займенники, прислівники) відповідають на питання, є членами речення підрядної частини, а також на них падає логічний наголос.

Складнопідрядне речення з підрядним означальним - речення, у яких підрядна частина відноситься до члена речення, вираженого іменником або словом, ужитим замість іменника, і відповідає на питання *який? яка? яке? які?*

Складнопідрядне речення з підрядним з'ясувальним – речення, у яких підрядна частина відповідає на питання **непрямих відмінків** і уточнює зміст присудка в головному реченні.

Складнопідрядними реченнями з підрядними способу і ступеня дії називаються такі складні речення, у яких підрядна частина вказує на спосіб або ступінь дії, про яку йдеться в головному реченні або вказує на характер або спосіб проходження дії або стану головного речення (дає якісну характеристику). Підрядне речення способу дії відповідає на питання ***як? яким способом? якою мірою? наскільки?***

Складнопідрядним реченням із підрядним порівняльним називається складне речення, підрядна частина якого пояснює шляхом порівняння, оснований на будь-яких асоціаціях, зміст усього головного речення.

Складнопідрядним реченням з підрядним місця називається таке складне речення, у якому підрядна частина вказує на місце чи напрям дії, про яку йдеться в головному реченні.

Складнопірядним реченням з пірядним часу називається таке складне речення, у якому пірядна частина вказує **на час або тривалість дії**, про яку йдеться в головному реченні.